Yazar Arb. Uzl. Özlem Bora
Pazartesi, 16 Nisan 2018 13:57

Her duvar aynı zamanda kapıdır. [1]

Tıbbi malpraktisi başta hekimler olmak üzere sağlık çalışanlarının ihmal, dikkatsizlik,bilgisizlik,tecrübesizlik gibi sebeplerden doğan uygulama hatası olarak tanımlamak mümkündür [2] .

2006-2010 yılları arasında Adli Tıp Kurumu 1.ve 3.İhtisas Kurulları'nca düzenlenen tıbbi uygulama hatası iddiası bulunan ve otopsileri İstanbul Morg ihtisas Dairesi'nde yapılan toplam 306 olgunun değerlendirildiği bir çalışmada,hakkında malpraktis iddiası olan kişilerin % 83,8 'inin hekimler olduğu tespiti yapılmıştır [3] .

01/01/2000 ve 31/12/2007 tarihleri arasında internet aracılığıyla 18 gazetenin arşivi 2 akademisyen ve bir sağlık sektörü çalışanı tarafından incelenmiş olup,tıbbi hataların % 49.4 'ünün ölümle sonuçlandığı,tıbbi hataların büyük bir bölümü olan % 68 'lik kısmının yargıya intikal ettiği tespit edilmiştir [4] .

Sağlık personeli arasında normal kabul edilen aşırı uykusuzluk ve kronik yorgunluk hatalara neden olan çok önemli faktörlerdendir [5] .Malpraktis davalarındaki artışın önemli sebeplerinden biri de çağdaş tıbbın riskli uygulamalara daha fazla yer veriyor olmasıdır [6]
.Hastanelerdeki zor çalışma koşulları,nöbet sistemlerindeki yoğunluklar gibi etkenler de dikkate alındığında ,hekimlerin malpraktis davaları ile karşılaşma olasılıkları günden güne artmaktadır.

Hiç kuşkusuz insan fiziken ve ruhen bir bütündür ve tartışmasız çok önemli bir değerdir.Ancak burada hassas bir dengenin de olduğunu itiraf etmeliyim.Terazinin bir tarafında ödün verilemeyecek hasta hakları,diğer tarafında ise çok zor koşullarda mesleğini icra etmeye çalışan

hekimlerin hakları...

Amerika'da NPDB (National Practitioner Data Bank)'ın veri tablosuna göre 1991-2004 yılları arasında sigorta şirketlerinin tıp dünyasındaki malpraktis davalarında yıllık ödediği tazminatın sürekli artış gösterdiği tespit edilmiştir [7] .

Davaların hergeçen gün arttığı ve yargılama süreçlerinin uzun yıllar aldığı ülkemizde her alanda olduğu gibi,malpraktis davalarında da arabuluculuğun işlerliğinin sağlanılması sayısız katmadeğer sağlayacaktır.

" Ülkemizde hiçbir doktorun kendini malpraktis davalarının uzağında göremeyeceği [8] " şeklindeki tespite katılmamak mümkün değildir.

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 1.maddesinde yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde arabuluculuğun uygulanacağı kararlaştırılmıştır.Aynı yasanın 2/b maddesinde arabuluculuğun tanımı yapılmış olup,yasamıza göre arabuluculuk sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretemediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen bir uyuşmazlık çözüm yönteminidir.

Alternatif uyuşmazlık çözüm [9] yöntemlerinden olan arabuluculuk aslında ülkemizde 2012 yılından beri uygulanmaktadır [10] .Bu dostane çözüm yolunun günümüzde popülaritesinin artmış olmasının birçok sebebi mevcuttur. Bu sebeplerin bir kısmını; uyuşmazlıkların mahkeme dışında etkin,hızlı ve düşük maliyetle çözüme kavuşturulması olarak sıralayabiliriz. Malpraktis davalarında arabuluculuğun uygulama alanı bulması ve tercih edilmesi için ise birçok sebep mevcuttur. Bu sebeplerden belki de en önemlisi arabuluculuktaki gizlilik kuralıdır.İlgili yasanın 4.maddesine göre,taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür. Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar ve görüşmelere katılan diğer kişiler de bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.Öyle ki, yasanın 33.maddesine göre gizlilik kuralına aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile

cezalandırılır.Hakkında bir dava açılan hekimin yıllarca süren ağır yargılamada belki de mesleğinden ayrılmaya kadar varan
bir süreçten geçeceğini tahmin etmek zor değildir.Üstelik kusurunun bulunmadığı ya da düşük olduğu olaylarda uğrayacağı itibar kaybının telafisi neredeyse mümkün değildir.İşte bu faktörler de dikkate alındığında malpraktis davalarında arabuluculuğun etkin bir kullanımının sağlanması ülkemize sayısız katkılar sağlayacaktır. Japonya'da tıbbi malpraktis davalarının sayısının batıya oranla düşük olmasının sebepleri arasında kültürel yapı ve çatışmaların, mahkeme yerine uzlaşma ile çözme eğilimleri de çok büyük bir etkendir
[11]
.

Sözün özüne gelecek olursak; arabuluculuk uygulamaları ile tarafsız ve bağımsız bir süreçte uyuşmazlıklar çözümlenecek ve yargının yükü azalacağı için daha rafine bir yargı mümkün olabilecektir. Uzun yıllar süren zor bir eğitimden sonra topluma faydaya dönüşen hekimlik mesleğinin zarar görmemesi de sağlanacaktır.Diğer taraftan hasta ve hasta yakınları yıllar süren hukuksal mücadele yerine,haklarına en kısa sürede kavuşabilecek ve toplumsal barış hedeflenmiş olacaktır.

ÖZLEM BORA [12]

---

[1] Ralph Waldo Emerson (1803 - 1882)

[2] Elif ÖZÇETİN,Sağlık Alanında Malpraktis,Yüksek Lisans Tezi,İstanbul,2016 s.i

[3] Dr.Berna ALGAN İstanbul'da Yapılan Adli otopsilerin Tıbbi Malpraktis Açısından İrdelenmesi, ,Uzmanlık tezi,İstanbul Üniversitesi,Cerrahpaşa Tıp Fakültesi,s.vİ

[4] Yrd Doç Dr.Gül ERTEM,Yrd.Doç.Dr.Esra ÖKSEL,Ege Ün iversitesi,Yük.Hemşire Ayşe AKBIYIK,17 nolu acil yardım istasyonu,Hatalı Tıbbi Uygulamalar (malpraktis) ile İlgili Retrospektif Bir İnceleme,Ocak 2009, ,Dirim Tıp Gazetesi 2009 yıl,84 sayı 1,s.1

[5] Yrd Doç Dr.Gül ERTEM,Yrd.Doç.Dr.Esra ÖKSEL,Ege Ün iversitesi,Yük.Hemşire Ayşe AKBIYIK,17 nolu acil yardım istasyonu, Hatalı Tıbbi Uygulamalar (malpraktis) ile İlgili Retrospektif Bir İnceleme,Ocak 2009, Dirim Tıp Gazetesi 2009 yıl,84 sayı 1,s.9

[6] Yrd.Doç.Dr.Hafize ÖZTÜRK TÜRKMEN ,Türkiye Biyoteknik Derneği E bülteni sayı:19,Yaz sonbahar 2009,malpraktis kavramı neleri çağrıştırıyor? Akdeniz Ü.Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik A.D.s.8

[7] P. Peter- M. Budetti- E. Edward- T. Helen, Medical Malpractice Law in the United States: Department of Health Administration and Policy, College of Public Health, University of Oklahoma Health Sciences Center, Washington, 2005. naklen Elif ÖZÇETİN,Sağlık Alanında Malpraktis,Yüksek Lisans tezi,istanbul,2016 s.45

[8] Gürcan ALTUN,Abdullah Çoşkun YORULMAZ Yasal değişiklikler Sonrası Hekim Sorumluluğu ve malpraktis,Physician Responsibilty and Medical Malpractice After the Legal Regulations, ,Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi.2010:27,s.11

[9] Alternative Dispute Resolution-ADR

[10] Kanun Numarası : 6325, Kabul Tarihi : 7/6/2012 Yayımlandığı Resmî Gazete : Tarih : 22/6/2012 Sayı : 28331 Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 52

[11] Elif ÖZÇETİN,Sağlık Alanında Malpraktis,Yüksek Lisans tezi,istanbul,2016 s 46

[12] Arabulucu & uzlaştırmacı